

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte
tirsdag 29.03.2011**

Til stede: Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V) (fra sak 24), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Forfall (grunn): Roy Hammerø (F) (sykdom), Knut Frigaard (F) (møtekollisjon). Fs varamedlem Brage Baklien kunne heller ikke møte (uoppsettelig arbeid).

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Annette Gohn-Hellum, avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, revisjonsrådgiver Arve Alstad (sak 24), assist. avdelingsdirektør Randi Blystad (sak 24 og sak 27), seniorrådgiver Jan Gunnar Thoresen (sak 25), seniorrådgiver Arne Martin Torgersen (sak 27), revisjonsrådgiver Cecilie Karlsen (sak 28) og revisjonsrådgiver Pernille Stoermann-Næss (sak 29).

Møtet ble lukket under behandlingen av sak 29/11.

Sak	Side
23/11 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 01.03.2011	2
24/11 Rapport 5/2011 Bruk av private døgnovernattingstilbud	2
25/11 Rapport 4/2011 Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer - Samlerapport 2010	5
26/11 Forvaltningsrevisjon av Sykehjemsetatens oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem driftet av kommersielle aktører	7
27/11 Oppfølging av rapport 16/2008 Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen	9
28/11 Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2009 Barnehageopptakene i 2008	11
29/11 Endelig innberetning av mislighetssak i et foretak	13
30/11 Fordeling av Kommunerevisjonens utgifter til regnskapsrevisjon - budsjett 2012	14

23/11
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 01.03.2011

Sendt til arkiv

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Protokollen ble godkjent.

24/11
Rapport 5/2011 Bruk av private døgnovertattingstilbud

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for sosiale tjenester og rusomsorg, Rusmiddeletaten, alle bydelene, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 26.08.2010 (sak 63) er det gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter tidligere saker i utvalget om bruk av private døgnovertatningssteder. Kontrollutvalget fikk i 2007 to saker til behandling som handlet om status for bydelenes bruk av private døgnovertatningssteder, jf. sak 10/2007 og sak 73/2007. Begge sakene redegjorde for statusrapporter fra daværende Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester og dekket perioden 01.01.2006 til og med 30.04.2007. I sak 81/2007 behandlet kontrollutvalget Kommunerevisjonens rapport 10/2007 *Saksbehandling døgnovertatningssteder – Bydel Gamle Oslo og Bydel Østensjø*.

Oppfølgingsundersøkelsen har tatt utgangspunkt i kommunens fellesskriv 7/2004 *Sosialtjenestens formidling og betaling av døgnovertatting*, og har hatt fokus på følgende spørsmål:

- Hvordan har bruken av private døgnovertatningssteder utviklet seg i årene etter 2007?
- Blir det gjennomført kontroll med døgnovertatningsstedene og oppfølging av plasseringene i tråd med bestemmelsene?
- Blir det rapportert til byrådsavdelingen om bruk av døgnovertattingstilbud uten kvalitetsavtale med kommunen i tråd med bestemmelsene?

Oppfølgingsundersøkelsen er primært basert på Tertialstatistikk for bydelene, bydelenes rapportering til byrådsavdelingen om bruk av døgnovertatningssteder uten kvalitetsavtale, og protokoller fra Rusmiddeletatens kontroll av døgnovertatningssteder som har kvalitetsavtale med Oslo kommune.

Etter Kommunerevisjonens vurdering gir oppfølgingsundersøkelsen grunn til bekymring når det gjelder

- utviklingen i bruk av private døgnovertatningssteder

- utviklingen i andelen langvarige opphold i private døgnovertattingssteder
- frekvensen på oppfølging av klienter innlosjert i privat døgnovertattning
- rapporteringen til byrådsavdelingen om bruk av døgnovertattingssteder uten kvalitetsavtale

Basert på undersøkelsen anbefaler Kommunerevisjonen byråden for sosiale tjenester og rusomsorg å iverksette tiltak som bidrar til å sikre at bestemmelsene i fellesskriv 7/2004 etterleves.

Rapporten ble sendt byråden for sosiale tjenester og rusomsorg og Rusmiddeletaten for uttalelse, og bydelene med mulighet for å avgi uttalelse. Kommunerevisjonen mottok uttalelser fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, Rusmiddeletaten og Bydel Grünerløkka.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester skriver i sin tilbakemelding at rapporten oppfattes som svært nyttig, og bidrar til å sette fokus på Oslo kommunes arbeid for mennesker i en svært vanskelig livssituasjon. Byrådsavdelingen skriver videre at den har merket seg Kommunerevisjonens konklusjoner og særlig deler bekymringen vedrørende utviklingen i bruken av døgnovertattning uten kvalitetsavtale og den til dels mangelfulle oppfølgingen av rapporteringsrutinene som følger av fellesskrivet. Byrådsavdelingen skriver at konklusjonene vil bli fulgt opp overfor bydelene. Byrådsavdelingen vil utarbeide et skjema for bydelenes rapportering ved bruk av døgnovertattningstilbud uten kvalitetsavtale. Byrådsavdelingen skriver at dette vil bidra til økt fokus på utfordringene ved denne bruken, som varighet av oppholdet og oppfølgingen av den enkelte bruker. Det vil også bidra til at byrådsavdelingen lettere får oversikt over bruken.

Rusmiddeletaten skriver i sin tilbakemelding at kapasiteten i døgnovertattning med kvalitetsavtale er for lav, og at det våren 2011 skal gjennomføres en konkurranse om 100-150 nye plasser innenfor fire ulike målgrupper, herunder også plasser med krav til et rusfritt miljø.

Bydel Grünerløkka skriver i sin tilbakemelding at den har arbeidet mye med å unngå bruk av private døgnovertattningstilbud og holde botiden nede der slik overnatting er uunngåelig, men at den ikke har klart å nå måltallene for bruken av døgnovertattning. Bydelen knytter dette til at den siden 2004 har drevet det byomfattende tilbudet Oslo Piloten. Dette er et tilbud rettet mot antatte ofre for menneskehandel, som får midlertidig oppholdstillatelse i 6 måneder.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunen har gjennom fellesskriv 7/2004 *Sosialtjenestens formidling og betaling av døgnovertattning* nedfelt viktige bestemmelser knyttet til bydelenes bruk av døgnovertattningstilbud. Kontrollutvalget vil i denne sammenheng særlig peke på det overordnede målet om at bruken av døgnovertattingssteder skal holdes på et absolutt minimum. Dette dreier seg blant annet om at steder uten kvalitetsavtale med kommunen ikke skal benyttes og at opphold i døgnovertattingssted aldri bør ha varighet over en måned. Kontrollutvalget vil dessuten peke på den særskilte rapporteringsplikten når døgnovertattingssteder uten kvalitetsavtale blir benyttet.

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 5/2011 *Bruk av private døgnovertattningstilbud* viser at det er grunn til bekymring når det gjelder

- utviklingen i bruk av private døgnovertattingssteder

- utviklingen i andelen langvarige opphold i private døgnovertattingssteder
- frekvensen på oppfølging av klienter innlosjert i privat døgnovertattning
- rapporteringen til byrådsavdelingen om bruk av døgnovertattingssteder uten kvalitetsavtale

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester vil følge opp konklusjonene i rapport 5/2011 overfor bydelene, og at Rusmiddeletaten har igangsatt en prosess for å øke kapasiteten i døgnovertattningstilbud med kvalitetsavtale.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 5/2011 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2011 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunen har gjennom fellesskriv 7/2004 *Sosialtjenestens formidling og betaling av døgnovertattning* nedfelt viktige bestemmelser knyttet til bydelenes bruk av døgnovertattningstilbud. Kontrollutvalget vil i denne sammenheng særlig peke på det overordnede målet om at bruken av døgnovertattingssteder skal holdes på et absolutt minimum. Dette dreier seg blant annet om at steder uten kvalitetsavtale med kommunen ikke skal benyttes og at opphold i døgnovertattingssted aldri bør ha varighet over en måned. Kontrollutvalget vil dessuten peke på den særskilte rapporteringsplikten når døgnovertattingssteder uten kvalitetsavtale blir benyttet.

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 5/2011 *Bruk av private døgnovertattningstilbud* viser at det er grunn til bekymring når det gjelder

- utviklingen i bruk av private døgnovertattingssteder
- utviklingen i andelen langvarige opphold i private døgnovertattingssteder
- frekvensen på oppfølging av klienter innlosjert i privat døgnovertattning
- rapporteringen til byrådsavdelingen om bruk av døgnovertattingssteder uten kvalitetsavtale

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester vil følge opp konklusjonene i rapport 5/2011 overfor bydelene, og at Rusmiddeletaten har igangsatt en prosess for å øke kapasiteten i døgnovernattingstilbud med kvalitetsavtale.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 5/2011 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

25/11

Rapport 4/2011 Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2010

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for finans, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen legger med dette fram rapport 4/2011 *Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2010*.

IT-revisjonene omhandler intern kontroll i eller rundt felles-, sektor- og virksomhetssystemer som er av betydning for tjenestekvalitet, regnskap og økonomistyring. Fem av undersøkelsene ble gjennomført i 2010 og er ikke rapportert til kontrollutvalget tidligere. I tillegg rapporteres to IT-revisjoner som tidligere er rapportert i form av vedlegg til forvaltningsrevisjonsrapporter.

Tre av undersøkelsene er rettet mot utvalgt funksjonalitet innenfor kommunens fellessystemer som eies og forvaltes av Byrådsavdeling for finans og næring og Utviklings- og kompetanseetaten.

En undersøkelse omhandler driftsmiljøet til kommunens lønnssystem NLP. Undersøkelsen er gjennomført av driftsleverandøren og hans eksterne revisor, men følger en standard som er tilrettelagt for at kommunens revisor kan bygge på revisjonsresultatene.

En undersøkelse omhandler Utdanningsetatens fagsystem for forvaltning av Læringer.

Resultatene av alle undersøkelsene er rapportert til relevant virksomhet / byrådsavdeling på et mer detaljert nivå, og Kommunerevisjonen har mottatt tilbakemelding om eventuelle tiltak.

De to IT-revisjonene som støtter forvaltningsrevisjoner omhandler Utdanningsetatens sitt fagsystem for PP-tjenesten og Undervisningsbygg sitt fagsystem for prosjektstyring.

I IT-revisjonene som er gjennomført i 2009 og 2010 avdekkes gjennomgående svakheter på visse områder når det gjelder generelle IT-kontroller. Kommunerevisjonen ønsker å synliggjøre dette som et eget forhold uavhengig av virksomhet. Informasjonssikkerhet et slikt gjennomgående tema. Kommunerevisjonens inntrykk er at bevisstheten rundt styring av informasjonssikkerhet gjennomgående ikke er god nok og at de fleste etatene har svakheter i sine respektive styringssystemer. Viktige elementer i et styringssystem for informasjonssikkerhet er:

- Sikkerhetsmål og -strategi.
- Plassering av ansvar.
- Prosedyrer for risikostyring.
- Prosedyrer for tilgangsstyring.
- Prosedyrer for endringshåndtering inklusive konfigurasjonsendringer.
- Prosedyrer for sikkerhetsrevisjoner og ledelsens årlige gjennomgang.
- Beredskapsplan.

Kommunerevisjonen avdekket avvik på disse punktene både for dokumentasjon og etterlevelse. Mangelfull styring av informasjonssikkerheten øker risikoen for at virksomhetene opererer uten tilstrekkelig intern kontroll, for eksempel pga. uautoriserte tilganger eller at endringer er gjennomført feil, og dermed ikke når sine målsettinger.

Kommunerevisjonen er kjent med at kommunen er i ferd med å iverksette konsernovergripende tiltak på dette området.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vil understreke viktigheten av at de respektive styringssystem for informasjonssikkerhet fungerer og at ledelsen på alle nivå i kommunen prioriterer arbeidet med informasjonssikkerhet høyt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 4/2011 *Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2010* til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2011 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget vil understreke viktigheten av at de respektive styringssystem for informasjonssikkerhet fungerer og at ledelsen på alle nivå i kommunen prioriterer arbeidet med informasjonssikkerhet høyt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 4/2011 *Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2010* til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

26/11

Forvaltningsrevisjon av Sykehjemsetatens oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem driftet av kommersielle aktører

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for helse- og eldreomsorg, byråden for finans, Sykehjemsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

17.02.2011 hadde NRK oppslag om arbeidsforholdene ved Ammerudlunden sykehjem. Arbeidstilsynet i Oslo har i ettertid gjennomført tilsyn ved Ammerudlunden sykehjem og Midtåsen sykehjem som begge ble driftet av Adecco Helse AS. Arbeidstilsynet avdekket brudd på arbeidsmiljølovens regler om arbeidstidens lengde, overtid og hviletid. Tilsynet anså at bruddene på arbeidsmiljøloven var så grove at det var grunnlag for politianmeldelse. Oslo kommune har sagt opp kontraktene med Adecco Helse AS for begge sykehjemmene.

Flere aktører er nå inne for å undersøke lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem. Politiet har iverksatt etterforskning. Arbeidstilsynet har videre varslet at det skal gjennomføres tilsyn ved ytterligere 23 sykehjem i Oslo. Helsetilsynet har også sett på saken. Oslo kommune ved internrevisjonen ved Byrådslederens kontor og Sykehjemsetaten har i tillegg satt i gang to undersøkelser ved bruk av kommunens rammeavtaler. Disse skal ferdigstilles innen 04.04.2011, og er gitt følgende mandat:

- PwC skal gjøre en fullstendig gjennomgang for samtlige ansatte av arbeidskontrakter, lønn, pensjonsrettigheter, arbeidstidsbestemmelser, bemanning og kompetanse fastsatt i kontrakt, gjeldende lov og avtaleverk på Midtåsenhjemmet og Ammerudlunden (Adecco Helse AS). For Ammerudlunden går undersøkelsen tilbake til 01.01.2007, mens for Midtåsen går undersøkelsen tilbake til 04.01.2010 (den første fra opprettelsen av Sykehjemsetaten og den andre fra kontraktstidspunktet).
- Deloitte skal gjennomgå arbeidskontrakter, lønn, pensjonsrettigheter, arbeidstidsbestemmelser, bemanning og kompetanse i henhold til kontrakter samt gjeldende lov og avtaleverk. Revisjonen omfatter perioden 2010 og frem til nå, og skal gjennomføres med basis i stikkprøvekontroller som gir rimelig grad av sikkerhet for å kunne konkludere om det foreligger systematiske avvik i forhold til fastsatte kriterier på revisjonsområdet. Følgende sykehjem omfattes: Lambertseter alders- og sykehjem (Aleris Omsorg AS), St. Hanshaugen omsorgssenter (Carema Omsorg AS), Madserud sykehjem og Oppsalhjemmet (Norlandia Care AS) og Hovseterhjemmet og Paulus sykehjem (Attendo Care AS).

I kontrollutvalgets møte 01.03.2011 ble det under *Eventuelt* rettet en bestilling til Kommunerevisjonen:

Lederen tok opp spørsmålet om nye undersøkelser rettet mot lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem. Kommunerevisjonen ble bedt om å gjennomføre undersøkelse av om kommunen i sine kontrakter og i sin kontroll og oppfølging av disse kontraktene i tilstrekkelig grad har sikret seg at

leverandører og eventuelt underleverandører etterlever sine plikter knyttet til lønns- og arbeidsvilkår.

Kommunerevisjonen ble videre bedt om å legge fram en nærmere skisse for undersøkelsen til utvalgets neste møte 29.03.2011, men fikk samtidig fullmakt til å starte sin undersøkelse umiddelbart slik at den kan rapporteres i første halvår.

Kommunerevisjonen mener på bakgrunn av dette det vil være nærliggende med en undersøkelse av følgende problemstillinger:

- Har Sykehjemsetaten gjennom kontraktsinngåelse i tilstrekkelig grad sikret seg at leverandører og eventuelt underleverandører etterlever sine plikter knyttet til ansattes lønns- og arbeidsvilkår?
- Har Sykehjemsetaten utført tilfredsstillende kontroll med at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleves?
- Har Sykehjemsetaten sørget for tilfredsstillende oppfølging av eventuelle funn i gjennomførte kontroller?

Med lønns- og arbeidsvilkår vil Kommunerevisjonen i første rekke se på forhold vedrørende arbeidstid og godtgjørelse. Kommunerevisjonen vil ha hovedfokus på Sykehjemsetatens kontroll og oppfølging av ikke-kommunale sykehjem driftet av kommersielle aktører. Undersøkelsen vil ta utgangspunkt i oppfølging av institusjoner drevet av Adecco Helse AS. Sykehjemsetatens kontroll og oppfølging av andre institusjoner vil bli omfattet i den grad det lar seg forene med rapportering til kontrollutvalget i første halvår 2011. Kommunerevisjonen kan eventuelt komme tilbake til andre problemstillinger når undersøkelsen av ovennevnte er rapportert.

En forvaltningsrevisjon slik det er skissert over vil medføre enkelte forskyvninger i vedtatt prosjektportefølje. I første rekke vil det innebære endringer i rapporteringstidspunkt for prosjektene *Kvalitet på styringsinformasjon i Utviklings- og kompetansetaten* og *Kvalitet i sykehjem*. Det vil også kunne ha mindre konsekvenser for rapporteringstidspunktet for andre prosjekter. Kommunerevisjonen vil komme tilbake med nærmere informasjon om dette i forbindelse med kontrollutvalgets behandling av forvaltningsrevisjoner med oppstart 2. halvår 2011, i august 2011.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen undersøke følgende tre problemstillinger:

- Har Sykehjemsetaten gjennom kontraktsinngåelse i tilstrekkelig grad sikret seg at leverandører og eventuelt underleverandører etterlever sine plikter knyttet til ansattes lønns- og arbeidsvilkår?
- Har Sykehjemsetaten utført tilfredsstillende kontroll med at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleves?
- Har Sykehjemsetaten sørget for tilfredsstillende oppfølging av eventuelle funn i gjennomførte kontroller?

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen rapportere tilbake om de ovenstående problemstillingene innen kontrollutvalgets møte 14.06.2011.

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen komme tilbake med en oppsummering av resultatene i undersøkelsene vedrørende lønns- og arbeidsvilkår gjennomført av Arbeidstilsynet, PwC og Deloitte.

Saken oversendes finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2011

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen undersøke følgende tre problemstillinger:

- Har Sykehjemsetaten gjennom kontraktsinngåelse i tilstrekkelig grad sikret seg at leverandører og eventuelt underleverandører etterlever sine plikter knyttet til ansattes lønns- og arbeidsvilkår?
- Har Sykehjemsetaten utført tilfredsstillende kontroll med at kontraktenes krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleves?
- Har Sykehjemsetaten sørget for tilfredsstillende oppfølging av eventuelle funn i gjennomførte kontroller?

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen rapportere tilbake om de ovenstående problemstillingene innen kontrollutvalgets møte 14.06.2011.

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen komme tilbake med en oppsummering av resultatene i undersøkelsene vedrørende lønns- og arbeidsvilkår gjennomført av Arbeidstilsynet, PwC og Deloitte.

Saken oversendes finanskomiteen.

27/11

Oppfølging av rapport 16/2008 Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen

Sendt til byutviklingskomiteen

Kopi til byråden for byutvikling, Bydel Alna, Bydel Bjerke, Bydel Grorud, Bydel Stovner, Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen*, jf. vedtak i kontrollutvalget 26.08.2010 (sak 63). Undersøkelsen hører inn under fokusområde *Miljø og byutvikling* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Forvaltningsrevisjonen i 2008 var rettet mot arbeidet med Groruddalssatsingen i bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner og Plankontoret for Groruddalen. Undersøkelsene omfattet bydelenes involvering i satsingens programområder 3 *Bolig-, by- og stedsutvikling*, og 4 *Oppvekst, utdanning, levekår, kulturaktiviteter og inkludering*. Undersøkelsen viste at det var lagt opp til et system for regelmessig rapportering på bruken av midlene i Groruddalssatsingen. I satsingens første år var en betydelig andel tiltak forsinket, en del prosjektplaner var ufullstendige og flere aktører opplevde at det var problemer fordi beslutningslinjene var lange eller fordi det oppstod konflikt mellom ulike prioriteringer eller oppgaver.

På bakgrunn av Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger varslet Byrådsavdeling for byutvikling tiltak for blant annet å sikre god informasjonsflyt internt i satsingen, etablering av gode rutiner for å involvere tidlig og for å forbedre samordningen og fokus på satsingen i byrådsavdelingen. Bydelene mente at det var avgjørende at bydelene og etatene hadde tett samarbeid og skrev at Kommunerevisjonens rapport ville bli brukt aktivt for å videreutvikle et konstruktivt samarbeid.

Kommunerevisjonens oppfølging av rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen* viser at det er iverksatt tiltak blant annet for å bedre informasjonsflyten og samordningen internt i satsingen, og for å sikre et godt samarbeid mellom de involverte aktørene. Bydelene og etatene synes å oppleve samarbeidet som bedre nå enn i Groruddalssatsingen første år. God informasjonsflyt og klare kommunikasjonslinjer er viktig, ikke minst i en satsing som involverer mange aktører, både statlige og kommunale.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen* viser at det er iverksatt tiltak blant annet for å bedre informasjonsflyten og samordningen internt i satsingen, og for å sikre et godt samarbeid mellom de involverte aktørene. Kontrollutvalget merker seg at bydelene og etatene synes å oppleve samarbeidet som bedre nå enn i Groruddalssatsingen første år.

God informasjonsflyt og klare kommunikasjonslinjer er viktig, ikke minst i en satsing som involverer mange aktører, både statlige og kommunale. Kontrollutvalget vil i den sammenheng peke på viktigheten av at den valgte løsningen for informasjonsflyt i Groruddalssatsingen, dokumentasjonsportalen "Ekstranettet", holdes løpende oppdatert dersom den skal oppfylle sin hensikt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen* til orientering.

Saken sendes byutviklingskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2011

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen* viser at det er iverksatt tiltak blant annet for å bedre informasjonsflyten og samordningen internt i satsingen, og for å sikre et godt samarbeid mellom de involverte aktørene. Kontrollutvalget merker seg at bydelene og etatene synes å oppleve samarbeidet som bedre nå enn i Groruddalssatsingen første år.

God informasjonsflyt og klare kommunikasjonslinjer er viktig, ikke minst i en satsing som involverer mange aktører, både statlige og kommunale. Kontrollutvalget vil i den sammenheng peke på viktigheten av at den valgte løsningen for informasjonsflyt i Groruddalssatsingen, dokumentasjonsportalen "Ekstranettet", holdes løpende oppdatert dersom den skal oppfylle sin hensikt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2008 *Bydelenes forvaltning av midler fra Groruddalssatsingen* til orientering.

Saken sendes byutviklingskomiteen.

28/11

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2009 Barnehageopptakene i 2008

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for kultur og utdanning, alle bydelene, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* Oppfølgingsundersøkelsen har vært rettet mot Byrådsavdeling for kultur og utdanning. Problemstillingen har vært om byrådsavdelingen har iverksatt tiltakene som ble meldt i

forbindelse med hovedundersøkelsen. Oppfølgingsundersøkelsen viser at byrådsavdelingen har gjennomført og videreført de varslede tiltakene.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for kultur og utdanning har gjennomført og videreført varslede tiltak etter Kommunerevisjonens rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* Tiltakene dreier seg både om skriftlige rutiner og retningslinjer, opplæring og informasjonsmøter med bydelene. I tillegg har utvalget merket seg at byrådet har fremmet forslag til ny forskrift.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* til orientering.

Saken sendes til kultur- og utdanningskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.03.2011

Forslag:

Frode Jacobsen (A) fremmet følgende endringsforslag til første setning i kommunerevisorens forslag:

Kontrollutvalget synes det er positivt at... (osv. som kommunerevisorens forslag).

Votering:

Kommunerevisorens forslag med Frode Jacobsens endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget synes det er positivt at Byrådsavdeling for kultur og utdanning har gjennomført og videreført varslede tiltak etter Kommunerevisjonens rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* Tiltakene dreier seg både om skriftlige rutiner og retningslinjer, opplæring og informasjonsmøter med bydelene. I tillegg har utvalget merket seg at byrådet har fremmet forslag til ny forskrift.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* til orientering.

Saken sendes til kultur- og utdanningskomiteen.

29/11

Endelig innberetning av mislighetssak i et foretak

Sendt til arkiv

Kopi til byråden for næring og eierskap, foretaket, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Foretaket hadde rettet undersøkelser mot en ansatt og etter foretakets vurdering avdekket økonomiske misligheter. Foretaket ba så Kommunerevisjonen om bistand til kvalitetssikring av undersøkelse foretaket selv hadde gjennomført.

Kommunerevisjonen fant blant annet at vedkommende ansatt ved flere tilfeller hadde handlet i strid med foretakets rutiner for registrering av ordre, utarbeidelse av faktura, og betaling av tjenesten.

I ett tilfelle betalte vedkommende på vegne av en bruker av kommunens tjenester. Betalingen var å anse som et lån til brukeren, hvilket etter Kommunerevisjonens vurdering er i strid med *Etiske regler for ansatte i Oslo kommune*, punkt tre, om at de ikke skal forekomme sammenblanding av ansatte og brukeres økonomiske midler.

I flere tilfeller var kommunens ressurser brukt til private formål. I ett annet tilfelle hadde vedkommende mottatt kontant betaling fra kunde uten å betale foretaket for tjenesten. Kommunerevisjonen fant videre at vedkommende ved fem anledninger hadde innvilget seg selv en uberettiget kreditt ved privat kjøp fra foretakets leverandører i foretakets navn. Handlingene nevnt i dette avsnittet er i strid med punktene fire og syv i *Etiske regler for ansatte i Oslo kommune*: I punkt fire heter det blant annet at kommunens ansatte ikke skal tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser, verken økonomiske midler, eiendommer eller annet. I punkt syv står det blant annet at kommunens forretningsmessige virksomhet må drives slik at innbyggere, brukere og leverandører har tillit til kommunen som forvalter av innbyggernes fellesmidler og som forretningspart. Det står også at det ikke skal foretas privat bestilling fra leverandører de ansatte har kontakt med som representant for kommunen, når dette kan skape tvil om sammenblanding av offentlige og private midler.

Vedkommende har etter Kommunerevisjonens vurdering også handlet i strid med forvaltningslovens bestemmelse om habilitet, og punkt fem om habilitet i *Etiske regler for ansatte i Oslo kommune*.

Kommunerevisjonen kan ikke utelukke at enkelte av forholdene også rammes av andre lover og regler.

Undersøkelsen viste at foretaket på enkelte områder manglet skriftlige rutiner, og at den praksis som var etablert, ikke alltid var entydig. Videre viste undersøkelsen at det var avvik mellom skriftlige rutiner på økonomiområdet og etablert praksis. Rutinene var på enkelte punkter ikke i tråd med gjeldende regelverk.

Parallelt med Kommunerevisjonens undersøkelse ble vedkommende ansatte avskjediget og politianmeldt. Anmeldelsen ble senere henlagt etter bevisets stilling. Vedkommende stevnet

Oslo kommune for retten med krav om å kunne stå i stilling og krav om erstatning. Senere rettsmekling innebar blant annet at avskjedigelsen ble trukket tilbake, men også at vedkommende ikke lenger er ansatt i Oslo kommune.

En leder har fått skriftlig tilrettevisning som følge av de avdekkede forholdene. Foretaket har bebudet at man blant annet vil gå nøye igjennom Kommunerevisjonens vurderinger av den interne kontrollen i foretaket.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av mislighetssak i et kommunalt foretak til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2011

Møtet ble lukket under behandlingen av denne saken.

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av mislighetssak i et kommunalt foretak til orientering.

30/11

Fordeling av Kommunerevisjonens utgifter til regnskapsrevisjon – budsjett 2012

Sendt til Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I bystyrets møte 27.02.2002 sak 40 ble følgende vedtatt:

- 1. Det innføres en ordning med selvfinansiering gjennom kostnadsfordeling.*

2. *Kommunens etater, bydeler og stiftelser belastes for andelen av kostnadene forbundet med Kommunerevisjonens regnskapsrevisjon iht. årlige budsjettforslag.*
3. *Byrådsavdelinger og andre kommunale virksomheter som ønsker å benytte Kommunerevisjonen til spesielle undersøkelser, ettersyn eller avtalte oppdrag faktureres og avregnes for kostnadene med disse tjenester etter medgått tid eller etter avtale.*
4. *Kommunerevisoren utarbeider hvert år en sak om fordelingen av virksomhetens andel av kostnadene knyttet til pkt.1, som legges fram for kontrollutvalget.*
5. *Endringene får virkning fom. budsjett- og regnskapsåret 2003.*

Revisjonsstandardene krever blant annet at revisor må dokumentere sin forståelse av foretaket og sine risikovurderingshandlinger av foretakets rutiner og interne kontroll. Standardene krever dessuten at revisor utfører revisjonshandlinger for å innhente informasjon som brukes til å identifisere risikoene for vesentlig feilinformasjon som skyldes misligheter.

Det foreslås en økning i revisjonshonorarene fra 2011 til 2012. Økningen skyldes at timeprisen er økt med 2,2 %.

Honoraret for ny bymiljøetat er et anslag basert på erfaring, men kan bli justert etter gjennomføringen av revisjonen 2011. Dersom det gjøres vesentlige endringer i kommunens organisering, kan også dette få betydning for honoraret.

I tillegg til ordinær regnskapsrevisjon vil Sykehjemsetaten og bydeler bli fakturert for revisjon av regnskaper for beboere i sykehjem, estimert til 400 timer. Medgått tid til revisjon av kommunens kompensasjonskrav for merverdiavgift og felleskontroller vil bli avregnet med Byrådsavdeling for finans og næring med hhv 250 og 300 timer. Om lag 1200 timer vil bli fakturert enkelte virksomheter for Kommunerevisjonens arbeid med attestasjonsoppgaver for regnskaper knyttet til oppgaver med særskilt finansiering.

I samsvar med punkt fire i bystyrets vedtak har Kommunerevisjonen i trykt vedlegg til saken beregnet virksomhetenes andel av kostnadene for regnskapsrevisjon for 2012.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens forslag til fordeling av kostnader for regnskapsrevisjon for 2012 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.03.2011 m/vedlegg u.off. jf off.l. § 23 første ledd

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens forslag til fordeling av kostnader for regnskapsrevisjon for 2012 til orientering.

Eventuelt

1. Bystyret/bystyrekomiteene har behandlet følgende saker fra kontrollutvalget:

- Bystyret behandlet i sitt møte 23.03.2011:
 - Rapport 1/2011 planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten – kontrollutvalgets sak 2 av 25.01.2011
 - Kontrollutvalgets årsmelding 2010 – kontrollutvalgets sak 17 av 01.03.2011
- Finanskomiteen behandlet i sitt møte 09.03.2011 oversikt over økonomiske uregelmessigheter og misligheter som er endelig innberettet til kontrollutvalget i 2010 – kontrollutvalgets sak 7 av 25.01.2011
- Samferdsels- og miljøkomiteen behandlet i sitt møte 09.03.2011 oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker – kontrollutvalgets sak 5 av 25.01.2011.

Komiteen hadde bl.a. følgende merknader i saken:

Komiteen har merket seg argumentene for at Kommunerevisjonen gjerne vil avvente utviklingen noe før det settes i gang en ny runde med forvaltningsrevisjon. På den annen side vil Kommunerevisjonen kunne tilføre viktig innsikt og kompetanse til prosessen med å rydde opp i næringen. Komiteen vil derfor be Kontrollutvalget drøfte hvordan Kommunerevisjonen kan spille en konstruktiv rolle i den fase av arbeidet kommunen nå står overfor. Under enhver omstendighet vil komiteen be om at Kommunerevisjonen setter i gang løpende revisjon av drosjeforvaltningen fra det tidspunkt nye forskrifter foreligger.

Kontrollutvalgets leder, sekretær og kommunerevisoren har hatt en kort drøfting med komiteens leder og sekretær om komiteens ønsker om revisjon på dette saksområdet. Komiteens arbeidsutvalg vil invitere Kommunerevisjonen til videre drøftinger.

2. Kommunaldepartementet har utgitt en veileder om kontrollutvalgets rolle og oppgaver.
3. Forum for kontroll og tilsyn vil avholde fagkonferanse om kontroll og tilsyn på Gardermoen 07.-08.06.2011.

4. Kommunerevisoren orienterte om at det i tilknytning til Kommunerevisjonens pågående forvaltningsrevisjon av styringen av vannforsyning og avløp vil bli avgitt en delrapport om problemstillinger knyttet til klorutslippet til kontrollutvalgets møte 05.05.2011. Hovedrapporten vil bli fremmet til kontrollutvalgets møte 14.06.2011.

Kontrollutvalgets sekretariat, 04.04.2011

Reidar Enger
sekretariatsleder